

TYÖELÄMÄ- JA TASA- ARVOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 14/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi laiva-apteekista

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi laiva-apteekista (HE 325/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Liisa Katajamäki, sosiaali- ja terveystieteiden ministeri

- ylitarkastaja Tanja Müller, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Jukka Tuomaala, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi
- ylilääkäri Päivi Miilunpalo, Työterveyslaitos
- nuorempi asiantuntija Laura Raikunen, Suomen Varustamot ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Suomen Konepäällystiitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki laiva-apteekista. Esitys perustuu Kansainvälisen työjärjestön merityötä koskevaan yleissopimukseen ja terveydelle ja turvallisuudelle asetettavista vähimmäisvaatimuksista aluksilla tapahtuvan sairaanhoidon parantamiseksi annettuun neuvoston direktiiviin.

Lakia sovellettaisiin eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikkiin suomalaisiin aluksiin, joilla työskentelee laivaväkeä. Lain tarkoituksena olisi varmistaa laivaväen mahdollisuus saada tarvittaessa asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Lakiehdotus sisältäisi säännökset laiva-apteekista koskevista laivanisännän ja aluksen päällikön velvollisuuksista, laiva-apteekin sisäl-

östä, säilytyksestä, käytöstä ja tarkastuksesta sekä pelastusveneiden ja -lauttojen lääkkeistä ja hoitotarvikkeista ja niiden tarkastuksesta. Ehdotetussa laissa säädettäisiin myös poikkeuksista, valvonnasta ja tietojenantovelvollisuudesta. Lisäksi lakiin sisällytettäisiin muutoksenhakua, seuraamuksia ja asetuksenantovaltuutta koskevat säännökset.

Ehdotetulla lailla saatettaisiin laiva-apteekista koskevat säännökset perustuslaissa edellytetyllä tavalla lain tasolle. Nykyisin nämä säännökset sisältyvät Merenkulkuhallituksen laiva-apteekista antamaan määräykseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan keuhkokuumeen vuonna 2015.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uusi laki laiva-apteekista. Uuden lain säätämisen myötä laiva-apteekkia koskeva sääntely nostetaan perustuslain edellyttämälle tasolle. Samalla sääntelyä tarkennetaan muun muassa alusluokituksen osalta ja saatetaan erityisesti lääkkeitä ja hoitotarvikkeita koskevat säännökset ajan tasalle.

Esitys perustuu Kansainvälisen työjärjestön merityötä koskevaan yleissopimukseen ja ns. laivasairaanhoitodirektiiviin (92/29/ETY). Lakia sovelletaan eräin poikkeuksin kaikkiin suomalaisiin aluksiin, joilla työskentelee laivaväkeä. Tavoitteena on varmistaa laivaväen mahdollisuus saada sairastumis- ja tapaturmatilanteissa asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Lakiehdotuksen 10 §:n mukaan alusluokkiin A, B ja C kuuluvien alusten laiva-apteekki tulee tarkastaa vähintään vuoden välein. Tarkastuksen voi julkisen hallintotehtäväluonteen vuoksi suorittaa vain Suomessa laillistettu proviisori. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomen lipun alla kulkee myös laivoja, jotka eivät tule lainkaan Suomeen tai käyvät Suomessa vain harvoin. Laiva-apteekin tarkastamista varten suomalaisen proviisorin tulee tällöin matkustaa laivan sijaintipaikkaan, mistä aiheutuu varustamoille kustannuksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että mahdollisuudet tällaisessa tilanteessa käyt-

tää tarkastukseen ulkomailla laillistettua proviisorita tai vastaavaa selvitetään.

Lakiehdotuksen 12 §:n 1 momentin mukaan aluksen jokaisessa pelastusveneessä ja -lautassa on oltava asianmukaiset lääkkeet ja hoitotarvikkeet. Valiokunnan sosiaali- ja terveysministeriöltä saaman selvityksen mukaan pelastusveneitä ja -lautoja koskeva varusteluvaatimuksen on tarkoitus koskea ainoastaan A, B ja C alusluokkaan kuuluvia aluksia, ei sen sijaan D-luokan aluksia eli kotimaanliikennettä. Selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa muutettavaksi lakiehdotuksen 12 §:n 1 momenttia siten, että vain alusluokkiin A, B ja C kuuluvien alusten jokaisessa pelastusveneessä ja -lautassa on oltava asianmukaiset lääkkeet ja hoitotarvikkeet.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 12 §:n 1 momentti muutettuna seuraavasti:

12 §

Pelastusveneiden ja -lautojen lääkkeet ja hoitotarvikkeet sekä niiden tarkastus

Alusluokkiin A, B ja C kuuluvien alusten jokaisessa pelastusveneessä ja -lautassa on oltava asianmukaiset lääkkeet ja hoitotarvikkeet.

(2—3 mom. kuten HE)

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tarja Filatov /sd	Mikael Palola /kok
vpj.	Anne-Mari Virolainen /kok	Terhi Peltokorpi /kesk
jäs.	Anna Kontula /vas	Kristiina Salonen /sd
	Laila Koskela /kesk	Eero Suutari /kok
	Jari Lindström /ps	Katja Taimela /sd
	Eeva-Maria Maijala /kesk	Jani Toivola /vihr
	Lea Mäkipää /ps	Maria Tolppanen /ps.
	Elisabeth Naucclér /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen.